

Bevis av satsen

För ett fält \mathbb{F} som är C^1 i en öppen, konvex mängd $\Omega \subset \mathbb{R}^3$ ($\Omega \neq \emptyset$) gäller:

$$\boxed{\mathbb{F} \text{ är källfritt i } \Omega \iff \mathbb{F} \text{ är ett rotationsfält i } \Omega.}$$

” \Leftarrow ”: Om $\mathbb{F} = \text{rot}\mathbb{A}$ i Ω så är $\text{div}\mathbb{F} = \nabla \bullet \mathbb{F} = \nabla \bullet (\nabla \times \mathbb{A}) = \mathbf{0}$ i Ω
(räkna ut det, här behövs inte "konvex").

” \Rightarrow ”: Om $\mathbb{F} = (X, Y, Z)$ är källfritt i Ω så finns en vektorpotential \mathbb{A} till \mathbb{F}
i Ω : vi konstruerar en vektorpotential \mathbb{A} (t. ex.) så här:

Välj en godtycklig punkt $\mathbf{a} = (a, b, c)$ i Ω ; eftersom Ω är konvex, så ligger för varje punkt $\mathbf{x} = (x, y, z) \in \Omega$ sträckan C från \mathbf{a} till \mathbf{x} i Ω :

$$C : \mathbf{r} = \mathbf{r}(t) = (a + t(x - a), b + t(y - b), c + t(z - c)), 0 \xrightarrow{t} 1; \text{ sätt}$$

$$P(x, y, z) = \int_0^1 (t(z - c)Y(\mathbf{r}(t)) - t(y - b)Z(\mathbf{r}(t))) dt,$$

$$Q(x, y, z) = \int_0^1 (t(x - a)Z(\mathbf{r}(t)) - t(z - c)X(\mathbf{r}(t))) dt \text{ och}$$

$$R(x, y, z) = \int_0^1 (t(y - b)X(\mathbf{r}(t)) - t(x - a)Y(\mathbf{r}(t))) dt. \text{ Vi visar nu att}$$

$\mathbb{A}(\mathbf{x}) = (P(\mathbf{x}), Q(\mathbf{x}), R(\mathbf{x}))$ är en vektorpotential till \mathbb{F} , dvs. att

$$\text{rot}\mathbb{A} = (R'_y - Q'_z, P'_z - R'_x, Q'_x - P'_y) = (X, Y, Z):$$

[derivering under integralen tillåten, se 5.1; vi skriver inte ut argumenten]

$$R'_y = \int_0^1 (tX + t(y - b)X'_y t - t(x - a)Y'_y t) dt$$

$$Q'_z = \int_0^1 (t(x - a)Z'_z t - tX - t(z - c)X'_z t) dt, \text{ alltså är}$$

$$\underline{R'_y - Q'_z} = \int_0^1 \left(2tX - t^2(x - a) \underbrace{(Y'_y + Z'_z)}_{=-X'_x} + t^2(y - b)X'_y + t^2(z - c)X'_z \right) dt =$$

[här utnyttjar vi att $\text{div}\mathbb{F} = X'_x + Y'_y + Z'_z = 0$]

$$= \int_0^1 (2tX + t^2((x - a)X'_x + (y - b)X'_y + (z - c)X'_z)) dt =$$

$$= \int_0^1 \frac{d}{dt} (t^2 X) dt = [t^2 X(\mathbf{r}(t))]_0^1 = X(\mathbf{r}(1)) - 0 = \underline{X(x, y, z)}$$

$$\left[\frac{d}{dt} (t^2 X(\mathbf{r}(t))) = 2tX(\mathbf{r}(t)) + t^2 \text{grad}X(\mathbf{r}(t)) \bullet \mathbf{r}'(t) = 2tX(\mathbf{r}(t)) + t^2 \text{grad}X(\mathbf{r}(t)) \bullet (x - a, y - b, z - c) \right];$$

helt analogt visas $P'_z - R'_x = Y$ och $Q'_x - P'_y = Z$. vsv

ANM: Med $\int \mathbb{G} dt = (\int G_1 dt, \int G_2 dt, \int G_3 dt)$ för fält $\mathbb{G} = (G_1, G_2, G_3)$ är

$$\boxed{\mathbb{A}(x, y, z) = \int_0^1 t\mathbb{F}(\mathbf{r}(t)) \times (x - a, y - b, z - c) dt.}$$